

Gostilne v mestu Radovljica:

Stari del mesta:

Gradišče:

Gostilna Bohinc »Glažek« 1826, 1868; Hiši pri pokopališču se je po domače reklo »Pr' Blažku«, kar je bilo včasih lahko tudi »Pr' Glažku«.

Gostilna Lectar:

Gostilna Lectar* 1822

Gostilna v Vidičevem dvorcu:

Gostilna Šporn ok. 1830; Jožef Šporn (Mesto št. 8 / Vidic)

Gostilna v Šuštarjevi hiši:

Gostilna Golmajer 1801-70; France Golmajer (od 1801), Ignac Golmajer (1868) // Šuštarjeva hiša.

Gostilna Ostenek 1820-70; Franc Ostenek (Mesto 35 ?)

Gostilna v Klemenovi hiši:

Restavracija Klinar* 1820-70; Anton in Klemen Klinar // Klemenova hiša

Gostilna v Šivčevi hiši:

Gostilna »Gaab« 1750-1790; Mihael Krištof Gaab / 1794 hišo kupijo Pretnarji (glavna dejavnost steklarstvo)

Gostilna »Pretnar« 1821-1855; Franc Pavel Pretnar

Gostilna Avguštin:

Gostilna »Rabič« 1864-1877; Franc Pavel Rabič (1864-72), žena Katarina do 1877;

Gostilna »Kosmač« 1877-1887; Matevž Kosmač. 1888: (Predmesto 22 - nova gostilna Kosmač)

1888-1893; lastnik Franc Rabič. Leta 1893 se odseli iz Radovljice. Nov lastnik/najemnik Pernuš (1893-1903)

Gostilna Pernuš 1887-1903; Prodano Johanu Augustinu ...

Gostilna Avguštin 1903; Ivan Avguštin; Op: ... Johan Augustin je kupil gostilno Pernuš pri prihodu v Radovljico (nekaj po letu 1900; glej oglas iz 1901)

Kavarna v Magušarjevi hiši:
Kavarna Fürsager*

1899; Leopold Fürsager, imamo foto l. 1920

Gostilna v Zagorčevi hiši:
Gostilna »Pezdič«

ok. 1750- ok. 1822; trgovec in gostilničar Jurij Pezdič // Zagorčeva hiša

Gostilna »Stragineg«
Kavarna Prešeren
Kavarna Prešeren

ok. 1822 - 1835; pivovar Jožef Stragineg
ok. 1835 - 1848; Franc Just Prešern
1848-61; Franc Just Prešern – najemnica Marija pl. Schossuan

Kavarna Kunstelj

1861-73; Franc Kunstelj - od 1873 gostilna na novi lokaciji, v Zagorčevi hiši kavarna

Gostilna v Bulovčevi hiši:
Gostilna Streim

ok. 1750; gostilničar Jožef Matija Streim. **1826-1828;** gostilničar Matej Schutzman. **1828- ok. 1830;** gostilničar in varilec piva Peter Stragineg. Ok. 1830 se družina Stragineg preseli v Kamnik.

Kavarna v Dralkini hiši (vhod v mesto):

Kavarna Homan

1887-1907; Otto Valentin Homan

Gostilna Ješe Janez

1907; Gostilna Janeza Ješeta je omenjena v Ročnem kažipotu 1907

Op: V Šuštarjevi hiši je bila Golmajerjeva gostilna, v Klemenovi hiši Restavracija Klinar, zato je sklepati, da je bila Ostenekova gostilna v Šivčevi hiši???

Vhod v mesto / Mali trg:

Gostilna v Dralkini hiši:
Gostilna »Freyberger«

do 1826; gostilničar Franc Freyberger, leta 1786 se je poročil s Šturmovo ...// Dralkina hiša

Gostilna pri Sodarici

1826-64; Lovrenc Globočnik / hči Marija Mulej, roj. Globočnik // Dralkina hiša

Gostilna pri Pošti

(Prej gostilna pri Sodarici), od vsaj 1873 »Gostilna pri Pošti« (pošta od 1870) // Dralkina hiša

Gostilna ob poti v Predtrg:
Gostilna Žan

1820-70; Janez Pezdič // Žan (danes Vnučec).

Delovala je do ok. 1925-30!

ok. 1900; A. Praprotnik je omenjen v letih 1902-1914 kot gostilničar (občinski svetnik). // [DAR - dlib časopisi](#).

Hotel na malem trgu:

Hotel Bastl

pred 1873; prva omemba gostilne v časopisih 1873
(Laibacher Tagblatt,

Kolodvor:

Gostilna Dornič

1835; gostilna ob Kolodvoru, **1907**; Matevž Dornič

Gostilne v Predtrgu:

Gostilna Mežek

1820-70; Jožef Mežek (Predtrg 38)

Gostilna Hiršman*

pred 1895; lastnik Miheln (omemba 1895)

Gostilna Kok*

pred 1900; lastnik Jakob Vogelnik (omemba 1900)

Gostilna Kristan

1905; letnica gradnje gostilne

Proti Lescam:

Gostilna Kunstelj

1873; nova zgradba (kjer je še danes)

Gostilna Kosmač

1888 (letnica na portalu); Matevž Kosmač

Restavracija Zalar

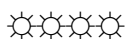
1904; letnica gradnje gostilne/restavracije

Opomba: Z zvezdico so označene gostilne, katerih imamo vsaj eno fotografijo.
Pred vojno se odpre kavarna Grajski dvor, po vojni pa Kavarna Triglav!

.....

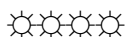
Gostilne v 19. Stoletju
Vir: DAR (po risbi Jureta Sinobada – FK 1826)

Gostilne, ki ji ne znamo »locirati«

Poučno-zabavna beseda v Radovljici. Podružnica „Slov plan. društva“ v Radovljici je napravila dne 25. oktobra t. l. v gostilnici g. Kende v Radovljici poučno-zabavno besedo, katere se je udeležilo nad 50 članov in društvenih prijateljev. Jedro besedi je bilo predavanje g. Stiasnija o svojem potovanju s kolesom v Beli Grad ter po Dunavu v Odeso na Rusko. Zanimivo je slikal običaje različnih narodov, s katerimi mu je bila prilika občevati, in popisoval mesta in kraje, po katerih se je mudil. G. Stiasny objavi svoj jako poučni potopis v našem listu ali ga pa izda posebej. Prav prijetno zabavo je tudi naklonil poslušalkam in poslušalcem domači kvartet s prekrasnim petjem izbranih pesmi. - Naj se pridruži prvi besedi še druga, tretja!

Vir: Planinski vestnik, 1896 (št. 11)

Fotografije gostinskih obratov v Radovljici

Kavarna L. Fürsager, med vojnama
Vir: arhiv Brane Kukič - Kuka

Restavracija Zalar, od. 1921
Vir: arhiv družine Novak

Darničeva gostilna – na kolodvoru, 1910-20
Vir: DAR (detajl)

Okrepčevalnica Darnič – na kolodvoru, ok. 1960
Vir: DAR (detajl)

Kavarna hotela Grajski dvor, ok. 1940
Vir: arhiv Zvone Razinger

Interier kavarne v hotelu Grajski dvor, pred 1940
Vir: foto Vengar

**Pred bifejem na kopališču
Vir: arhiv družine Grohar**

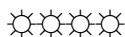
**Bife na Kopališču, ok. 1935
Vir: DAR (detajl)**

Restavracija in kavarna »Triglav«
Vir: DAR

Oglas restavracije in kavarne »Triglav«, 1952
Vir: Glas Gorenjske

Splošni teksti o gostilnah

Gostilne, kakršnih se pri nas spominjamo. V pripovednem žargonu so ljudje gostilne opredeljevali za „liberalne“ ali „klerikalne“, drugih imen jim v času delovanja niso dajali, pač pa se je pri gostilnah za delavce in za pripadnike socialnih demokratov pojavilo kdaj pa kdaj kakšno povedno „domače“ ime, ki jim ga je prilepila soseska. (Npr. gostilna v Radovljici, ki so ji rekli „Moskva“ in je bila znano zbirališče delavstva.) Po izsledkih pri obdelavi ljubljanskih gostiln bi lahko sklepali, da je bila prav pri delavskih gostilnah najpomembnejša gospodarjeva ali najemnikova politična simpatija.

Turistični val se je v 19. stol. in še pred letom 1920 dotaknil bolj redkih krajev; na Gorenjskem npr. so se le bolj podjetni gostilničarji ukvarjali s tim. stacionarnim turizmom. Šele po letu 1930 je postala ponudba gostinskih storitev bolj množična. Za čas ob koncu 19. stol. pa se sodobnik takole spominja turističnih začetkov v okolici Radovljice: „Še ni bilo sledu o nobeni propagandi za tujski promet in vendar je ta nadvse ugledni možakar Tine Šturm že sam ustanovil lepo naselbino uglednih tujcev, ki so leto za letom prihajali v prijazne Poljče. Tine Šturm se je vrgel v vinsko trgovino. Skoraj večina krčmarjev iz radovljiškega okraja so bili njegovi odjemalci.“

Podeželske gostilne so dostikrat slovele po domačem kruhu, ki so ga hodili kupovat tudi iz bolj oddaljenih krajev ali mest. Sicer pa so si tudi na področju prehrane gostilne v enem samem kraju nekako razdelile obiskovalce. Od treh nekdanjih največjih gostiln v Radovljici je bila ena znana po golažu (Lectar), druga po vampih (Avguštin), v tretjo (Kunstelj) pa so hodili iz drugih vzrokov.

Pivo iz pivovarn Union in Laško se je razmeroma pozno razširilo po slovenskem ozemlju. V sodčjih („maseljcih“, „faseljcih“) so ga prevažali do gostiln, vendar je bila količina malenkostna v primerjavi z današnjo. Za hrambo piva so morali gostilničarji imeti poseben prostor, ledenico, ali pa kupovati še led, zato so bili nekateri, ki so si to oskrbeli, zelo znani, njihovo pivo pa je bilo priznано kot specialiteta (Lectar v Radovljici, Pri Lizi v Hotizi v Prekmurju, Zmavc v Gornjem gradu, in drugi). Gostilničar iz Gornjih Slaveč v Prekmurju je povedal, da se je poraba piva v tem kraju razmahnila šele po letu 1950. Sicer pa je bilo podobno skoraj povsod po Sloveniji, zlati časi za pivo so nastopili šele potem, ko so pivo začeli razvažati v steklenicah.

Vir: Gostilne, kakršnih se pri nas spominjamo - Od konca 19. stoletja do današnjih dni (avtorica Tanja Tomažič / Slovenski etnograf 46)

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 30. 10. 2016

goran.lavrencak@gmail.com

